

Drie manieren om de armoede klein te krijgen

De Standaard*,
Za. 04 Jan. 2020, Pagina 21

1. Verhoog de uitkeringen Ruim een half miljoen Belgen krijgen een leefloon, een tegemoetkoming voor hun handicap of een andere bijstandsuitkering. Trekken we de laagste uitkeringen op tot de armoedegrens, dan zetten we al een belangrijke stap in het terugdringen van de armoedecijfers. Maar de meest logische maatregel is ook ...

1. Verhoog de uitkeringen

Ruim een half miljoen Belgen krijgen een leefloon, een tegemoetkoming voor hun handicap of een andere bijstandsuitkering. Trekken we de laagste uitkeringen op tot de armoedegrens, dan zetten we al een belangrijke stap in het terugdringen van de armoedecijfers. Maar de meest logische maatregel is ook de duurste. Het Planbureau berekende enkele jaren geleden in opdracht van voormalig staatssecretaris Elke Sleurs (N-VA) dat het optrekken van het leefloon en van de laagste tegemoetkomingen voor ouderen netto 650 miljoen euro kost.

Volgens specialisten liggen de werkelijke kosten nog veel hoger. Want de werkloosheidsuitkeringen bijvoorbeeld zullen mee moeten stijgen om het verschil met de bijstand voldoende groot te maken. En ook de laagste lonen moeten worden opgetrokken om geen afhankelijkheidsval te creëren. Alternatieve ramingen klimmen dan ook tot 3 en zelfs 6 miljard euro. De belofte om de sociale minima te verhogen is een evergreen in partijprogramma's en regeerakkoorden die evenveel keer is verbroken.

Ive Marx stelt voor om alvast de inkomensgarantie op te trekken die de circa 108.000 - 65-plussers krijgen met een te laag inkomen. Dat is een meer bescheiden operatie die budgettair haalbaarder is. 'Die uitkeringen zitten immers dicht bij de armoedegrens.'

2. Straf bijverdienen niet af

Het is niet eenvoudig om een uitkering te combineren met een job, zo toonde het verhaal van Lies Vanpeperstraete in deze krant (DS 3 december). Vanpeperstraete is halftijds docente aan de Arteveldehogeschool in Gent en krijgt ook een integratie-tegemoetkoming omdat ze een handicap heeft. Maar elk jaar moet ze verlof zonder wedde nemen om te vermijden dat ze te veel verdient en die tegemoetkoming verliest. 'Het leven zou voor mij dan onbetaalbaar worden', zegt ze.

Er lijkt een brede politieke consensus dat dergelijke situaties niet meer kunnen. De uitgelekte startnota van PS-informateur Paul Magnette wilde daarom de mogelijkheid bieden om een arbeidsinkomen proportioneel en degressief te cumuleren met een uitkering. Ook de N-VA wil 'de rigide scheiding tussen werken en uitkeringen doorbreken'. Open VLD dient een wetsvoorstel in dat ook werkzoekenden voor zes maanden moet toelaten om te flexi-jobs in de horeca of in de detailhandel, zoals bij bakkers.

Marx juicht bijverdienmogelijkheden toe, maar waarschuwt voor te complexe regelgeving. Een leefloner kan vandaag al gaan werken tot een bepaald bedrag zonder dat zijn leefloon daalt. 'Maar de regels zijn zo complex dat het amper wordt toegepast. Ook OCMW-medewerkers zien door de bomen het bos niet meer.'

3. Verander de definitie van armoede

De derde optie lijkt de meest cynische. De armoedegrens wordt vastgelegd op 60 procent van het middelste inkomen als je alle Belgen op een rij zet van arm naar rijk. Voor een alleenstaande lag de Belgische armoededrempel in 2018 op 1.187 euro per maand, voor een gezin met 2 volwassenen en 2 kinderen op 2.493 euro per maand.

Die Europese manier van rekenen zegt volgens critici vooral iets over de ongelijkheid in een land, maar niets over de feitelijke levensstandaard onder aan de inkomensladder.

Als iedereen bijvoorbeeld eenzelfde inkomensstijging geniet, dan blijft de armoede volgens deze manier van berekenen even groot. De uniforme Europese definitie heeft ook als gevolg dat de armoedecijfers in Hongarije en Polen lager liggen dan die in België.

Daarom wil alvast de Vlaamse regering de logica omdraaien en becijferen welk budget - nodig is om een goed bestaan te garanderen. De vraag is of zo'n werkwijze haalbaar is en of die een radicaal ander armoedecijfer zal tonen. 'De academische pogingen daartoe resulteren in een budget dat opvallend genoeg dicht bij 60 procent van het mediane inkomen uitkomt', zei armoede-expert Wim Van Lancker onlangs nog aan De Standaard.

Ive Marx beaamt dat: 'Het is een aantrekkelijke gedachte voor politici dat ze armoede kunnen "wegdefiniëren", maar dat zal niet lukken op een geloofwaardige manier. Tenzij het al volstaat dat mensen niet van de honger en de kou omkomen natuurlijk.'